

Utdanningsdirektoratet

Vår ref: ASA Oslo 23. juni 2014

Høringsvar – fleksibilitet i fag- og timefordelingen i videregående opplæring

Vi viser til høringsbrev datert 24.04 2014 om fleksibilitet i fag- og timefordelingen i videregående opplæring. Dette som et ledd i oppfølgingen av evalueringen av Kunnskapsløftet, jf. Meld. St. 20 (2012-2013) *På rett vei*.

Tekna – Teknisk- naturvitenskapelig forening er landets største forening for akademikere. Foreningen har over 65 000 medlemmer med høyere grads universitets- og høyskoleutdanning innen teknisk- naturvitenskapelige fag. Tekna har flere faggrupper som representerer videregående opplæring.

Tekna støtter i hovedsak forslaget om å gi skoleeier anledning til å legge fag på andre trinn enn det som er beskrevet i rundskrivet om fag- og timefordeling. Som beskrevet i høringsforslaget kan interessen i fylkeskommunene for forsøksvirksomhet, for eksempel med TAF, vekslingsmodell og tilbud om alternative veier til generell studiekompetanse for elever på yrkesfaglige utdanningsprogram indikere en oppmyking av fag- og timefordelingen.

Særlig på de studiespesialiserende utdanningsprogrammene er elevenes valgmuligheter mer begrenset enn før. På Vg1 er det kun fellesfag, ingen valgfrie programfag. Hvis elever ikke gjør omvalg av programfag tidlig i skoleåret på Vg2, er de låst til to av de tre programfagene de valgte på Vg2 også i Vg3. Elevene har ikke mulighet for omvalg etter Vg2, dersom de har valgt programfag de ikke trives med. Ordningen etter innføringen av Kunnskapsløftet er mindre fleksibel og gjør det vanskelig å rette opp feilvalg underveis.

Tekna mener at forslaget om fleksibilitet i fag- og timefordeling må bety at skoleeier kan åpne for å gi elever også på de studiespesialiserende utdanningsprogram et mer fleksibelt opplæringsløp når det gjelder valg av programfag – ikke bare fellesfag.

www.tekna.no

Org.nr.: 971 420 782
MVA

Tekna er enig i at elevene skal ha alle fagene med tilhørende minstetimetall i løpet av ordinær opplæringstid slik det er beskrevet i rundskriv Udir-1-2013. Vi støtter videre at fleksibiliteten kun skal gjelde *offentlige skoler* og være *frivillig* for skoleeier å bruke. Private skoler som ønsker andre tilbud enn det de er godkjent for, må søke om ny eller endret godkjenning iht. privatskoleloven.

Utdanningsdirektoratet presiserer i sitt forslag at fag- og timefordelingen ikke skal virke begrensende på hvordan elevenes rett til videregående opplæring blir tatt ut. Forslaget innebærer at fagene og samlet timetall i hvert fag beholdes, men at fylkeskommunen får anledning til å plassere fag på årstrinn basert på egne vurderinger. Dersom fag fordeles på andre trinn enn det som går fram av den nasjonale fag- og timefordelingen, skal progresjonen i det enkelte fag vektlegges. Bare hele fag kan flyttes mellom trinn. Det betyr at fag ikke kan deles i mindre enheter enn det som framgår av læreplanen. Tekna støtter dette.

Ifølge høringsforslaget må elever fortsatt oppfylle kravene til antall obligatoriske eksamener for å få gyldig vitnemål, i tillegg til gyldig fag- og timefordeling. Skoleeiere som tilbyr alternative løp må derfor se eksamensplanen for et helt skoleår i sammenheng for å oppfylle antallet obligatoriske eksamener. Ifølge Utdanningsdirektoratet vil det i en del tilfeller kunne være nødvendig å fordele eksamenene over flere semestre for å sikre at elevene har gjennomført det nødvendige antallet eksamener når opplæringen avsluttes. Tekna er enig i dette, og mener at elever som får tilbud om en alternativ rekkefølge på fag verken skal ha færre eller flere eksamener enn elever som følger ordinær fag- og timefordeling.

Når det gjelder inntak til Vg2 og Vg3 støtter Tekna forslaget om at elever som følger en alternativ fag- og timefordeling skal ha de samme rettighetene til inntak på neste trinn som elever som følger nasjonal fag- og timefordeling.

Forutsetninger for at Tekna støtter økt fleksibilitet

Tekna støtter forutsetningen om at en fleksibel ordning *ikke skal brukes til økonomiske innsparinger for skoleeier og skolen*. Fylkeskommuner skal altså ikke ha adgang til å legge opplæringen over mindre enn tre år. Elevenes rett til tre års heltids videregående opplæring, jf. Opplæringsloven § 3-1, gjelder alle elever.

Tekna er positiv til at skoleeiere, som kjenner de lokale forholdene best, kan gi elevene alternative fag- og timefordelinger under forutsetning av at dette gir merverdi utover dagens ordninger, som for eksempel bedre tilpasset opplæring og større faglig utbytte.

Alternativ organisering av fag må begrunnes faglig-pedagogisk. Endringer i fag- og timefordeling kan dessuten påvirke lærernes arbeid, og må *drøftes med tillitsvalgte*.

For Tekna er det svært viktig at elevene og deres foresatte får god rådgivning før elevene bestemmer seg for å følge alternative veier til målet. Elevene og deres foreldre må få anledning til ta informerte beslutninger basert på objektive opplysninger fra skoleeier og skolen mht. merverdi ved å følge opplæring med alternativ fag- og timefordeling og mulige negative sider. Tekna har tidligere etterlyst behovet for høyere kvalitet i skolens rådgivningstjeneste.

Som påpekt også i høringsnotatet, bytter flere elever skole i løpet av den videregående opplæringen. Noen elever bosetter seg også i andre fylker. Med større lokalt handlingsrom vil det bli større forskjeller mellom skolene mht. organisering av opplæringstilbudet – og kanskje også økte faglige forskjeller. Nytt og gammelt opplæringssted kan ha for liten grad av sammenfall av fag- og timefordeling på hvert trinn. Tekna forutsetter at elever som bytter fra et alternativt løp til dagens ordning får nødvendig opplæring og eksamen ved mottakerskolen.

Tekna er kritisk til at skoleeiere og skoler skal bruke mer midler på styring og administrasjon. Det er viktig at alternative ordninger evalueres ut fra et bredt spekter av hensyn som inkluderer både fagenes egenart, pedagogiske overveielser, behovet for økt fleksibilitet, økonomi, m.m.

Oppsummert mener Tekna det er positivt å åpne for større grad av fleksibilitet, slik at skoleeiere gis større anledning til å se fag i sammenheng og dermed kunne legge bedre til rette for tverrfaglig undervisning, kontinuitet og progresjon i fag. Skoleeier må imidlertid oppfylle ovennevnte forutsetninger for å kunne tilby et alternativt løp.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskaplig forening

Ivar Horneland Kristensen
generalsekretær